

Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe

Stanowisko Śląskiego Stowarzyszenia Samorządowego

w sprawie obniżenia wysokości subwencji oświatowej na edukację w zakresie języków mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego na rok 2022

MY przedstawiciele wszystkich szczebli samorządu terytorialnego zaniepokojeni sytuacją związaną ze zmianą stanowiska resortu edukacji w sprawie nauczania języka mniejszości narodowej niemieckiej w latach poprzednich, z jeszcze większym oburzeniem przyjęliśmy informację o przyjęciu przez większość sejmową poprawki poselskiej do projektu budżetu państwa na 2022 r., wspartej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, a związanej ze zmniejszeniem o niemal 40 mln zł środków finansowych części oświatowej subwencji ogólnej, otrzymywanej przez jednostki samorządu terytorialnego na nauczania języków mniejszościowych i języka regionalnego w szkołach.

Zmiana ta głęboko uderza w wszystkich obywateli polskich należących do mniejszości białoruskiej, litewskiej, łemkowskiej, ormiańskiej, słowackiej, romskiej, rosyjskiej, ukraińskiej, żydowskiej i społeczności posługującej się językiem regionalnym oraz szczególnie niemieckiej, którą także reprezentujemy jako aktywni samorządowcy. Poprawka ta do budżetu państwa na rok 2022 bardzo negatywnie wpłynie na realizację zadań własnych samorządów, jakim jest prowadzenie szkół i placówek oświatowych, które mają m.in. na celu podtrzymywanie tożsamości narodowej, etnicznej, kulturowej i językowej obywateli polskich należących do mniejszości.

Warto zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż dodatkowa kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021 naliczana na uczniów objętych nauką języka mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce wynosi 236.777.772 zł, a dla mniejszości niemieckiej w województwie opolskim 104.895.303 zł. Dotyczy to w całej Polsce 606 szkół, 3710 oddziałów i 48567 uczniów, a w samym opolskim 244 szkół, 1161 oddziałów oraz 22506 uczniów.

Zmiana ta może oznaczać, iż edukacja mniejszościowa w systemie szkolnym będzie znacząco ograniczona, a w konsekwencji przestanie istnieć. Skutki mogą być więc bardzo dalekosiężne, bo przecież właśnie systemowa edukacja stanowi najważniejszy element działań na rzecz podtrzymywania tożsamości językowej i kulturowej mniejszości gwarantowana w Ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym oraz mocno zaznaczona w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dnia 2 kwietnia 1997 r. w artykule 35 ust. 1, który stanowi: „Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury” oraz mocno wybrzmiewający w Europejskiej Karcie Języków Regionalnych lub Mniejszościowych.

Poseł wnioskujący o obniżenie subwencji oświatowej oraz decydenci z rządzącej prawicy zapomnieli chyba jak istotny jest język niemiecki dla rozwoju Śląska i województwa

Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe

opolskiego. To tutaj od lat inwestowany kapitał niemiecki ma doskonałe zaplecze fachowców, którzy biegle władają językiem niemieckim, wykształconym w domu oraz w edukacji mniejszościowej szkolnictwa publicznego. To szkoły prowadzone przez samorządy uczą języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej wykorzystując nowoczesne metody nauczania m.in. Marii Montessori, czy doświadczenia dydaktyki proponowane przez Instytut Goethego w Krakowie. Nowoczesne pracownie językowe, świetnie przygotowana kadra germanistów oraz dwujęzycznych nauczycieli przedmiotów pokazały jak skutecznie działa system edukacji mniejszościowej, czego potwierdzeniem są coroczne rewelacyjne wyniki naszych uczniów biorących udział w olimpiadach języka niemieckiego. To także wielorakość kulturowa przedsięwzięć muzycznych, kulturotwórczych i historycznych, których załazek rozwija się właśnie w szkołach, są świetnym przykładem jak język mniejszości buduje kompetencje, ugruntowuje wiedzę i tworzy przestrzeń dla rozwoju przyszłości naszego młodego na wskroś europejskiego pokolenia.

Jesteśmy przeciwni takim działaniom pełnym dyskryminacji narodowościowej, zmierzającym do głębokiego ograniczenia ustawowych praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w Polsce, a w szczególności mniejszości niemieckiej. Sytuacja ta świadczy o braku szacunku większości parlamentarnej PIS dla zasad demokratycznego państwa i dobrosąsiedzkich stosunków międzynarodowych dostępnych każdemu obywatelowi zamieszkującemu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przede wszystkim obywatelom mniejszości. Ze szczególnym oburzeniem przyjmujemy fakt, iż podejmowane decyzje uderzają w najmłodszych – dzieci i młodzież ze środowisk mniejszościowych, którym ogranicza się prawa do pielęgnowania własnej kultury i języka w systemie szkolnym.

Jako samorządowcy zwracamy się z apelem o wycofanie się z tej zmiany, która negatywnie wpłynie na sytuację funkcjonowania systemu szkolnego w naszych małych ojczyznach i w znaczący sposób ograniczy efektywność organizacyjną i funkcjonalną szkół publicznych w naszym regionie uderzając bezpośrednio w prawa mieszkańców – obywateli RP.

Przewodniczący Zarządu
Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe
w Leśnicy

Łukasz Jastrzembki